

LEGEA
contabilității

nr. 113-XVI din 27.04.2007

Monitorul Oficial nr.90-93/399 din 29.06.2007

* * *

C U P R I N S

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

- Articolul 1.** Scopul legii
- Articolul 2.** Domeniul de aplicare
- Articolul 3.** Noțiunile de bază
- Articolul 4.** Aplicarea standardelor de contabilitate
- Articolul 5.** Utilizarea datelor contabile în scopuri fiscale
- Articolul 6.** Principii de bază și caracteristici calitative
- Articolul 7.** Obligativitatea ținerii contabilității
- Articolul 8.** Limba și moneda în care se ține contabilitatea

Capitolul II
REGLEMENTAREA CONTABILITĂȚII

- Articolul 9.** Reguli generale de reglementare a contabilității
- Articolul 10.** Organele de reglementare a contabilității
- Articolul 11.** Competența autorităților statale privind reglementarea contabilității
- Articolul 12.** Competența asociațiilor profesionale privind apărarea drepturilor și ridicarea nivelului de calificare al membrilor lor
- Articolul 13.** Răspunderea și drepturile entităților privind ținerea contabilității și raportarea financiară
- Articolul 14.** Consiliul consultativ
- Articolul 15.** Sisteme de ținere a contabilității și de prezentare a rapoartelor financiare
- Articolul 16.** Politica de contabilitate

Capitolul III
ORGANIZAREA CONTABILITĂȚII

- Articolul 17.** Reguli generale privind contabilitatea elementelor patrimoniale
- Articolul 18.** Ciclul contabil
- Articolul 19.** Documente primare
- Articolul 20.** Documente primare cu regim special
- Articolul 21.** Evaluarea și recunoașterea elementelor contabile
- Articolul 22.** Conturi contabile
- Articolul 23.** Registre contabile
- Articolul 24.** Inventarierea patrimoniului

Capitolul IV
CONTABILITATEA ÎN TREZORERIA DE STAT ȘI ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE

- Articolul 25.** Contabilitatea în Trezoreria de Stat
- Articolul 26.** Contabilitatea executării bugetului asigurărilor sociale de stat și a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală
- Articolul 27.** Contabilitatea în instituțiile publice

Articolul 28. Prezentarea raportului executării bugetului public național

Capitolul V RAPOARTE FINANCIARE

Articolul 29. Prevederi generale

Articolul 30. Note explicative

Articolul 31. Raportul conducerii

Articolul 32. Perioada de gestiune

Articolul 33. Rapoarte financiare pentru diferite tipuri de entități

Articolul 34. Cerințe de raportare în cazul reorganizării entității

Articolul 35. Cerințe de raportare în cazul lichidării entității

Articolul 36. Semnarea rapoartelor financiare

Articolul 37. Rapoarte financiare consolidate

Articolul 38. Prezentarea raportului financiar

Articolul 39. Răspunderea pentru întocmirea și prezentarea rapoartelor financiare și anuale

Articolul 40. Auditul rapoartelor financiare

Articolul 41. Sistemul de control intern și auditul intern

Articolul 42. Corectarea erorilor contabile

Articolul 43. Păstrarea documentelor primare, registrelor contabile și rapoartelor financiare

Articolul 44. Răspunderea pentru încălcarea prezentei legi

Articolul 45. Acces la informațiile contabile

Capitolul VI DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 46. Îndatoririle Guvernului

Articolul 47. Îndatoririle organelor centrale de specialitate ale administrației publice

Articolul 48. Intrarea în vigoare. Abrogări

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Scopul legii

Scopul prezentei legi este stabilirea cadrului juridic, a cerințelor unice și a mecanismului de reglementare a contabilității și raportării financiare în Republica Moldova.

Articolul 2. Domeniul de aplicare

Prevederile prezentei legi se aplică tuturor persoanelor juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, organizațiilor necomerciale, inclusiv instituțiilor publice, notarilor, avocaților și birourilor înființate de aceștia, precum și reprezentanțelor și filialelor întreprinderilor (organizațiilor) nerezidente, înregistrate în Republica Moldova (denumite în cele ce urmează *entități*), indiferent de domeniul de activitate, tipul de proprietate și forma juridică de organizare.

Articolul 3. Noțiunile de bază

(1) În sensul prezentei legi, noțiunile de mai jos semnifică:

audit intern - evaluare independentă a tuturor aspectelor activității entității, efectuată în interiorul acesteia și orientată spre asigurarea conducerii entității că sistemul contabil și cel de control intern sînt adecvate și eficiente;

Carte mare - registru generalizator al conturilor sintetice întocmit în scopul controlului corectitudinii înregistrării în conturile contabile și întocmirii rapoartelor financiare;

contabilitate - sistem complex de colectare, identificare, grupare, prelucrare, înregistrare, generalizare a elementelor contabile și de raportare financiară;

contabilitate de angajamente - bază de contabilizare conform căreia elementele contabile sînt recunoscute pe măsura apariției acestora, indiferent de momentul încasării/plății mijloacelor bănești sau compensării în altă formă;

contabilitate de casă - bază de contabilizare conform căreia elementele contabile sînt recunoscute pe măsura încasării/plății mijloacelor bănești sau compensării în altă formă;

contabilitate de gestiune - sistem de colectare, prelucrare, pregătire și transmitere a informației contabile pentru planificarea, calcularea costurilor, verificarea și analiza executării bugetelor, în scopul pregătirii rapoartelor interne pentru luarea deciziilor manageriale;

contabilitate financiară - sistem de colectare, grupare, prelucrare și sistematizare a informației privind existența și mișcarea activelor, capitalului propriu, datoriilor, veniturilor și cheltuielilor în expresie valorică pentru întocmirea rapoartelor financiare;

document primar - confirmare documentară (pe suport de hîrtie sau în formă electronică) care justifică efectuarea operațiunii economice, acordă dreptul de a o efectua sau certifică producerea unui eveniment;

element (obiect) contabil - active, capitalul propriu, datorii, consumuri, cheltuieli, venituri, rezultate financiare și fapte economice ale entității;

entitate de interes public - entitate care are importanță semnificativă pentru public datorită domeniului (tipului) de activitate, mărimii sale sau numărului de angajați, de clienți și reprezintă o instituție financiară, un fond de investiții, o companie de asigurări, un fond nestatal de pensii, o societate comercială, acțiunile căreia se cotează la Bursa de Valori a Republicii Moldova, precum și alte entități care dețin o poziție dominantă pe piață depășind limitele a două din următoarele trei criterii pentru ultimele două perioade consecutive de gestiune precedente:

- totalul veniturilor - 120 milioane de lei;

- totalul bilanțului contabil - 60 milioane de lei;

- numărul mediu scriptic al personalului în perioada de gestiune - 500 de persoane;

entitate cu răspundere limitată - entitate al cărei capital statutar este divizat în părți sociale, acțiuni, în conformitate cu actul de constituire, și ale cărei obligații sînt garantate cu activele nete ale entității;

entitate cu răspundere nelimitată - entitate ai cărei membri desfășoară activitate în conformitate cu actul de constituire în numele entității și răspund pentru obligațiile ce le revin cu toate bunurile lor, cu excepția bunurilor care, conform legislației, nu pot fi urmărite;

evaluare - procedeu de determinare a mărimii valorice a elementelor contabile la data recunoașterii inițiale a acestora și întocmirii rapoartelor financiare;

fapt economic - tranzacție, operațiune, eveniment care au modificat sau pot modifica activele, drepturile și datoriile, consumurile, cheltuielile, veniturile, rezultatele financiare ale entității;

inventariere - procedeu de control și autentificare documentară a existenței elementelor contabile care aparțin și/sau se află în gestiunea temporară a entității;

dublă înregistrare - procedeu de înregistrare a unui fapt economic în debitul unui cont și în creditul altui cont cu una și aceeași sumă;

plan de conturi contabile - act normativ care stabilește nomenclatorul sistematizat al conturilor contabile și normele metodologice de utilizare a acestora;

politică de contabilitate - totalitate a conceptelor de bază, caracteristicilor calitative, regulilor, metodelor și procedeelelor, aprobate de conducerea entității, pentru ținerea contabilității și întocmirea rapoartelor financiare;

prag de semnificație - caracteristică calitativă și cantitativă a informației contabile, a cărei omitere sau denaturare influențează deciziile economice luate de utilizatori în baza informației prezentate;

raport anual - raportul financiar anual, raportul conducerii și raportul auditorului, în cazul în care auditul este obligatoriu;

raport financiar - totalitate sistematizată de indicatori ce caracterizează situația patrimonială și financiară, existența și fluxul capitalului propriu și al mijloacelor bănești ale entității pe o perioadă de gestiune;

registre contabile - registre destinate grupării, sistematizării, înregistrării și generalizării informației privind existența și mișcarea elementelor contabile reflectate în documentele primare și centralizatoare;

sistem contabil complet în partidă dublă - sistem contabil care prevede reflectarea faptelor economice în baza dublei înregistrări, cu aplicarea planului de conturi contabile, registrelor contabile și rapoartelor financiare;

sistem contabil simplificat în partidă dublă - sistem contabil ce prevede reflectarea faptelor economice în baza dublei înregistrări, cu aplicarea variantelor simplificate ale planului de conturi contabile, registrelor contabile și rapoartelor financiare;

sistem contabil în partidă simplă - sistem contabil care prevede reflectarea unilaterală a faptelor economice, utilizând înregistrarea în partidă simplă conform metodei “intrare-ieșire”;

sistem de control intern - totalitate a politicilor și procedurilor adoptate de conducerea entității pentru a asigura desfășurarea organizată și eficientă a activității economice, inclusiv respectarea strictă a integrității activelor, prevenirea și descoperirea cauzelor de fraudă și eroare, exactitatea și plenitudinea înregistrărilor contabile, precum și pregătirea oportună a unor informații financiare credibile;

standarde de contabilitate - Standarde Internaționale de Raportare Financiară (S.I.R.F.), Standarde Naționale de Contabilitate (S.N.C.) și Standarde Naționale de Contabilitate pentru Sectorul Public (S.N.C.S.P.);

Standarde Internaționale de Raportare Financiară - standarde și interpretări, emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate, care devin valabile în Republica Moldova după acceptarea lor de Guvernul Republicii Moldova;

Standarde Naționale de Contabilitate - standarde și interpretări, bazate pe directivele Uniunii Europene și pe S.I.R.F., elaborate și aprobate de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, care stabilesc reguli generale obligatorii privind ținerea contabilității și raportarea financiară;

Standarde Naționale de Contabilitate pentru Sectorul Public - standarde și interpretări, elaborate și aprobate de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, bazate pe Standardele Internaționale de Contabilitate pentru Sectorul Public (S.I.C.S.P.), elaborate de Federația Internațională a Contabililor și care stabilesc reguli generale obligatorii privind ținerea contabilității și raportarea financiară în sectorul public.

(2) Noțiunile utilizate în prezenta lege și nespecificate la alin.(1) sînt definite în standardele de contabilitate, precum și în alte acte normative adoptate în conformitate cu art.11 alin.(2) lit.a).

Articolul 4. Aplicarea standardelor de contabilitate

(1) Entitatea de interes public ține contabilitatea și întocmește rapoartele financiare conform S.I.R.F.

(2) Entitățile care aplică sistemul contabil complet în partidă dublă, altele decît instituțiile publice și entitățile specificate la alin.(1), țin contabilitatea și întocmesc rapoartele financiare în baza S.I.R.F. sau S.N.C., conform politicii de contabilitate.

(3) Entitățile care aplică sistemul contabil simplificat în partidă dublă țin contabilitatea și întocmesc rapoartele financiare conform S.N.C.

(4) Entitățile care aplică sistemul contabil în partidă simplă țin contabilitatea conform normelor aprobate de Ministerul Finanțelor.

(5) În cazul în care prevederile S.N.C. și ale altor acte normative elaborate și adoptate în conformitate cu art.11 alin.(2) lit.a) nu stabilesc unele reglementări prevăzute în S.I.R.F., entitatea este încurajată să aplice prevederile S.I.R.F. pînă la acceptarea lor de Guvernul Republicii Moldova.

(6) Instituțiile publice aplică sistemul contabil în partidă dublă, țin contabilitatea și întocmesc rapoartele financiare în baza S.N.C.S.P. și a normelor aprobate de Ministerul Finanțelor.

Articolul 5. Utilizarea datelor contabile în scopuri fiscale

(1) Datele contabile ajustate în conformitate cu prevederile Codului fiscal servesc drept bază pentru întocmirea declarațiilor fiscale.

(2) Drept bază pentru determinarea venitului impozabil al entităților servește rezultatul (profitul/pierderea) contabil, reflectat în rapoartele de profit și pierdere, întocmite și prezentate în conformitate cu cerințele prezentei legi și ale standardelor de contabilitate.

(3) Drept bază pentru determinarea venitului impozabil al entităților care utilizează sistemul contabil în partidă simplă servește rezultatul financiar calculat conform normelor aprobate de Ministerul Finanțelor.

Articolul 6. Principii de bază și caracteristici calitative

(1) Contabilitatea se ține conform următoarelor principii de bază:

- a) continuitatea activității;
- b) contabilitatea de angajamente;
- c) permanența metodelor;
- d) separarea patrimoniului și datoriilor;
- e) necompensarea;
- f) consecvența prezentării.

(2) Informația din rapoartele financiare trebuie să corespundă următoarelor caracteristici calitative:

- a) inteligibilitatea;
- b) relevanța;
- c) credibilitatea;
- d) comparabilitatea.

(3) Principiile de bază, caracteristicile calitative specificate în prezentul articol se aplică în conformitate cu standardele de contabilitate.

(4) Abateri de la principiile de bază și/sau de la caracteristicile calitative specificate în prezentul articol pot fi admise în cazuri excepționale. Orice astfel de abateri, precum și motivele care le-au determinat, trebuie prezentate în notele explicative împreună cu o evaluare a efectului acestora asupra activelor, datoriilor, situației financiare și a profitului sau pierderii.

Articolul 7. Obligatorietatea ținerii contabilității

(1) Standardele de contabilitate constituie baza ținerii contabilității și raportării financiare de către entități și sînt parte componentă a cadrului juridic al Republicii Moldova. Pentru entitate, standardele de contabilitate sînt obligatorii și acestea se selectează în conformitate cu art.4.

(2) Entitatea este obligată să țină contabilitatea și să întocmească rapoartele financiare în modul prevăzut de prezenta lege, de standardele de contabilitate, de planul de conturi contabile și de alte acte normative aprobate în conformitate cu art.11 alin.(2) lit.a).

Articolul 8. Limba și moneda în care se ține contabilitatea

(1) Contabilitatea se ține în limba de stat și în monedă națională.

(2) Contabilitatea faptelor economice efectuate în valută se ține atît în monedă națională, cît și în valută străină, potrivit standardelor de contabilitate.

Capitolul II

REGLEMENTAREA CONTABILITĂȚII

Articolul 9. Reguli generale de reglementare a contabilității

Reglementarea contabilității cuprinde:

- a) asigurarea normativă și aplicarea cerințelor unice ale contabilității și raportării financiare pentru entități, indiferent de tipul activității economice;
- b) corespunderea prevederilor S.N.C. și ale S.N.C.S.P. nivelului de dezvoltare economică a țării și cerințelor utilizatorilor de rapoarte financiare;

- c) asigurarea condițiilor necesare pentru aplicarea unică a standardelor de contabilitate, inclusiv a S.I.R.F.;
- d) stabilirea normelor contabile și de raportare financiară pentru entitățile micului business;
- e) stabilirea cerințelor privind respectarea normelor contabile și de raportare financiară;
- f) stabilirea cerințelor față de entitățile care:
 - efectuează instruirea profesională continuă a contabililor;
 - prestează servicii de ținere a contabilității și de întocmire a rapoartelor financiare.

Articolul 10. Organele de reglementare a contabilității

Organele de reglementare a contabilității includ:

- a) autorități statale - Guvernul, Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, organele centrale de specialitate ale administrației publice, autoritățile administrației publice locale, Serviciul informațional al rapoartelor financiare de pe lângă Biroul Național de Statistică (denumit în cele ce urmează *Serviciu informațional al rapoartelor financiare*);
- b) asociații profesionale care au drept scop perfecționarea și dezvoltarea contabilității în condițiile art.12.

Articolul 11. Competența autorităților statale privind reglementarea contabilității

(1) Guvernul:

- a) asigură aplicarea unei politici unice în domeniul contabilității și raportării financiare;
- b) este responsabil de actualizarea oportună a S.I.R.F. și de publicarea lor în conformitate cu legea. Standardele și interpretările care devin valabile în termenele prevăzute de prezenta lege urmează a fi publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și plasate pe pagina oficială a Guvernului în rețeaua Internet, în termen de 3 ani de la intrarea în vigoare a prezentei legi. Această responsabilitate se extinde și asupra standardelor noi sau actualizate după intrarea în vigoare a prezentei legi;
- c) este responsabil de aducerea prevederilor S.N.C. în concordanță cu prevederile S.I.R.F. valabile în termen de 3 ani de la intrarea în vigoare a prezentei legi;
- d) poate delega responsabilitățile stipulate la lit.b) și c) ale prezentului alineat unui minister sau consiliu independent pentru standarde de contabilitate, ale cărui statut și componență le aprobă.

(2) Ministerul Finanțelor:

- a) elaborează, examinează, aprobă și publică:
 - Standarde Naționale de Contabilitate;
 - Standarde Naționale de Contabilitate pentru Sectorul Public;
 - comentarii privind aplicarea standardelor specificate la liniuțele 1 și 2 ale prezentei litere;
 - Codul privind conduita profesională a auditorilor și contabililor;
 - regulamente, instrucțiuni, indicații metodice, reguli și comentarii;
 - Planul general de conturi contabile;
 - modele de documente primare, registre contabile, rapoarte financiare și norme metodologice de întocmire și utilizare a acestora;
- b) reprezintă interesele Republicii Moldova în organizațiile internaționale în domeniul contabilității și raportării financiare;
- c) creează grupe de lucru pentru elaborarea actelor normative prevăzute la lit.a) a prezentului alineat;
- d) acordă entităților ajutor metodologic în aspectele problematice ale contabilității și raportării financiare.

(3) Serviciul informațional al rapoartelor financiare:

- a) colectează, verifică și generalizează rapoartele financiare;
- b) asigură prezentarea informațiilor din rapoartele financiare tuturor categoriilor de utilizatori, inclusiv publicului;

c) supraveghează respectarea de către entități a actelor normative contabile aferente formei rapoartelor financiare și anuale, a termenelor și modului de întocmire și prezentare a acestora;

d) acordă consultații și organizează seminare cu entități în vederea aplicării actelor legislative și altor acte normative privind întocmirea și prezentarea rapoartelor financiare;

e) publică rapoartele financiare în ediție specială oficială sau pe pagina sa oficială în rețeaua Internet.

(4) Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, organele centrale de specialitate ale administrației publice, autoritățile administrației publice locale, precum și alte organe împuternicite de lege pot solicita, suplimentar cerințelor prevăzute de standardele de contabilitate, rapoarte specifice pentru anumite scopuri, inclusiv supraveghere prudentială. Modul și forma de întocmire și prezentare a acestor rapoarte se aprobă de Ministerul Finanțelor, iar rapoartele aferente instituțiilor financiare se elaborează și se aprobă de Banca Națională a Moldovei, de comun acord cu Ministerul Finanțelor.

(5) Autoritățile menționate la alin.(4) pot cere dezvoltări suplimentare și prezentări ale raportului anual, care nu trebuie să limiteze opțiunile prevăzute în standardele de contabilitate sau să modifice interpretările acestora.

(6) Organele centrale de specialitate ale administrației publice și autoritățile administrației publice locale pot să elaboreze, în conformitate cu standardele de contabilitate și cu alte acte normative, norme contabile specifice anumitor ramuri, domenii și sectoare de activitate, cu excepția normelor contabile aferente rapoartelor financiare, cu aprobarea Ministerului Finanțelor.

(7) Sursele de finanțare a grupelor de lucru pentru elaborarea și actualizarea actelor normative enumerate la alin.(2) lit.a) sînt prevăzute distinct în devizul de cheltuieli al Ministerului Finanțelor.

Articolul 12. Competența asociațiilor profesionale privind apărarea drepturilor și ridicarea nivelului de calificare al membrilor lor

(1) În scopul apărării drepturilor și intereselor proprii, contabilii sînt în drept să se asocieze, pe principii benevole, conform legislației cu privire la organizațiile necomerciale, în asociații profesionale și să se înregistreze în modul stabilit de legislație.

(2) Asociațiile contabililor pot avea structuri regionale.

(3) Asociațiile contabililor sînt în drept:

a) să reprezinte interesele profesionale ale membrilor lor;

b) să colaboreze cu alte asociații și cu organizațiile neguvernamentale de profil din Republica Moldova și din străinătate;

c) să elaboreze și să propună spre aprobare organelor competente proiecte de acte normative în domeniul contabilității, programe de instruire profesională continuă a contabililor;

d) să elaboreze și să implementeze reguli profesionale proprii în conformitate cu cerințele legislației naționale și ale Federației Internaționale a Contabililor;

e) să efectueze certificarea contabililor în conformitate cu cerințele Federației Internaționale a Contabililor.

(4) Asociațiile contabililor sînt obligate:

a) să coordoneze activitatea membrilor lor;

b) să asigure supravegherea internă a activității contabile desfășurate de membrii lor și respectarea Codului privind conduita profesională a auditorilor și contabililor;

c) să supravegheze instruirea profesională continuă a membrilor lor;

d) să medieze, cu acordul tuturor părților, litigiile dintre membrii lor;

e) să îndeplinească și alte cerințe prevăzute de statut.

Articolul 13. Răspunderea și drepturile entităților privind ținerea contabilității și raportarea financiară

(1) Răspunderea pentru ținerea contabilității și raportarea financiară revine:

a) conducerii (organului executiv) - în entitatea cu răspundere limitată;

b) partenerilor - în entitatea ai cărei proprietari au răspundere nelimitată;

- c) proprietarului - pentru întreprinzătorii individuali;
- d) conducătorului entității - în entitățile neprevăzute la lit.a)-c).

(2) Persoanele specificate la alin.(1) sînt obligate:

a) să organizeze și să asigure ținerea contabilității în mod continuu din momentul înregistrării pînă la lichidarea entității;

b) să asigure elaborarea și respectarea politicii de contabilitate în conformitate cu cerințele prezentei legi, ale S.I.R.F. și ale S.N.C.;

c) să asigure elaborarea și aprobarea:

- planului de conturi contabile de lucru al entității;
- procedurilor interne privind contabilitatea de gestiune;
- formularelor documentelor primare și registrelor contabile, în cazul lipsei formularelor tipizate sau dacă acestea nu satisfac necesitățile entității;

- regulilor circulației documentelor și tehnologiei de prelucrare a informației contabile;

d) să asigure întocmirea și prezentarea oportună, completă și corectă a documentelor primare, a registrelor contabile conform regulilor stabilite de Ministerul Finanțelor, precum și integritatea și păstrarea acestora conform cerințelor Organului de Stat pentru Supravegherea și Administrarea Fondului Arhivistic al Republicii Moldova;

e) să organizeze sistemul de control intern, inclusiv efectuarea inventarierii;

f) să asigure documentarea faptelor economice ale entității și reflectarea acestora în contabilitate;

g) să asigure respectarea actelor normative prevăzute la art.11 alin.(2) lit.a);

h) să asigure întocmirea și prezentarea rapoartelor financiare în conformitate cu prezenta lege și cu standardele de contabilitate.

(3) Persoanele specificate la alin.(1) au dreptul:

a) să numească și să elibereze din funcție contabilul-șef în baza contractului individual de muncă, în conformitate cu prevederile Codului muncii;

b) să constituie secții (servicii) de contabilitate ca subdiviziuni interioare conduse de contabilul-șef (persoana împuternicită) care se subordonează nemijlocit conducătorului entității;

c) să transmită ținerea contabilității unei organizații specializate sau firme de audit în bază contractuală;

d) să aleagă sistemul și forma de ținere a contabilității;

e) să stabilească reguli interne privind documentarea faptelor economice și graficul efectuării inventarierii.

(4) În instituțiile publice, contabilul-șef este numit și eliberat din funcție de conducătorul instituției, cu acordul organului ierarhic superior, iar în organele centrale de specialitate ale administrației publice, în autoritățile administrației publice locale și în instituțiile publice autonome - cu acordul Ministerului Finanțelor.

(5) Contabilul-șef al entității trebuie să aibă studii superioare sau medii de specialitate de profil.

(6) În entitățile care aplică sistemul contabil în partidă simplă, contabilitatea poate fi ținută nemijlocit de conducătorul entității.

Articolul 14. Consiliul consultativ

(1) Pe lângă Ministerul Finanțelor se instituie Consiliul consultativ pentru examinarea aspectelor problematice ale contabilității și raportării financiare.

(2) Din Consiliul consultativ fac parte reprezentanți ai ramurilor de bază ale economiei naționale, ai instituțiilor publice și mediului academic, din care cel puțin 50% dețin titluri științifice și profesionale de specialitate.

(3) Regulamentul Consiliului consultativ și componența lui nominală se aprobă de Guvern, la propunerea Ministerului Finanțelor.

(4) Sursele de finanțare a Consiliului consultativ sînt prevăzute distinct în devizul de cheltuieli al Ministerului Finanțelor.

Articolul 15. Sisteme de ținere a contabilității și de prezentare a rapoartelor financiare

(1) Entitățile cu răspundere limitată și entitățile cu răspundere nelimitată organizează și țin contabilitatea în baza sistemului contabil:

a) în partidă simplă, fără prezentarea rapoartelor financiare - entitățile, altele decât cele menționate la alin.(2), care nu depășesc limitele a două din următoarele trei criterii pentru perioada de gestiune precedentă:

- totalul veniturilor din vânzări - cel mult 3 milioane de lei;
- valoarea de bilanț a activelor pe termen lung - cel mult 1 milion de lei;
- numărul mediu scriptic al personalului în perioada de gestiune - cel mult 9 persoane; sau

b) simplificat în partidă dublă, cu prezentarea rapoartelor financiare condensate (simplificate) - entitățile, altele decât cele menționate la alin.(2), care nu depășesc limitele a două din următoarele trei criterii pentru perioada de gestiune precedentă:

- totalul veniturilor din vânzări - cel mult 15 milioane de lei;
- totalul bilanțului contabil - cel mult 6 milioane de lei;
- numărul mediu scriptic al personalului în perioada de gestiune - cel mult 49 de persoane; sau

c) complet în partidă dublă, cu prezentarea rapoartelor financiare complete - entitățile menționate la alin.(2) și alte entități care nu cad sub incidența lit.a) și b) ale prezentului alineat.

(2) Indiferent de criteriile specificate la alin.(1), sistemul complet în partidă dublă, cu prezentarea rapoartelor financiare complete, este obligatoriu pentru:

- a) instituțiile publice;
- b) entitățile de interes public;
- c) entitățile în al căror capital social cota proprietarului (asociatului, participantului, acționarului) persoană juridică, ce nu este subiect al sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, depășește 35%, cu excepția organizațiilor necomerciale;
- d) companiile fiduciare;
- e) entitățile importatoare de mărfuri supuse accizelor;
- f) organizațiile de microfinanțare, asociațiile de economii și împrumut, alte instituții financiare;
- g) casele de schimb valutar și lombardurile;
- h) întreprinderile din domeniul jocurilor de noroc.

(3) Entitatea nou-creată aplică unul din sistemele de ținere a contabilității în conformitate cu datele din planul de afaceri și cu politica de contabilitate aprobată.

(4) Entitatea care are dreptul să utilizeze sistemul contabil în partidă simplă poate aplica sistemul simplificat sau complet în partidă dublă, iar entitatea care are dreptul să utilizeze sistemul simplificat în partidă dublă - sistemul complet în partidă dublă.

(5) Dacă entitățile care aplică sistemul contabil în partidă simplă sau simplificat în partidă dublă vor depăși, în decursul a 2 ani consecutivi, limitele criteriilor prevăzute la alin.(1), ele vor fi obligate să schimbe sistemul contabil.

Articolul 16. Politica de contabilitate

(1) Entitatea, cu excepția instituțiilor publice, elaborează politica de contabilitate de sine stătător, în baza prezentei legi și a standardelor de contabilitate.

(2) Politica de contabilitate a instituțiilor publice se elaborează de organele centrale de specialitate ale administrației publice și de autoritățile administrației publice locale și se aprobă de Ministerul Finanțelor.

(3) Elaborarea politicii de contabilitate constă în alegerea unui procedeu din cele propuse în fiecare standard de contabilitate, în fundamentarea procedurii alese, ținându-se cont de particularitățile activității entității, și în acceptarea acestuia în calitate de bază pentru ținerea contabilității și întocmirea rapoartelor financiare.

(4) Dacă sistemul de reglementare normativă a contabilității nu stabilește metodele de ținere a contabilității referitor la o problemă concretă, entitatea este în drept să elaboreze metoda respectivă

de sine stătător sau cu atragerea firmei de consultanță. În acest caz, se aplică, în următoarea consecutivitate, prevederile:

- a) Cadrului general pentru întocmirea și prezentarea rapoartelor financiare;
- b) S.I.R.F. și S.N.C., în care se examinează probleme similare;
- c) altor acte normative prevăzute la art.11 alin.(2) lit.a) privind problema respectivă sau o problemă analogică.

Capitolul III **ORGANIZAREA CONTABILITĂȚII**

Articolul 17. Reguli generale privind contabilitatea elementelor patrimoniale

(1) Deținerea de către entitate a activelor cu orice titlu, înregistrarea surselor de proveniență a acestora și a faptelor economice fără documentarea și reflectarea acestora în contabilitate se interzic.

(2) Entitatea cu răspundere limitată înregistrează elementele contabile în baza contabilității de angajamente, iar entitatea cu răspundere nelimitată - în baza contabilității de casă sau contabilității de angajamente.

(3) Instituțiile publice înregistrează elementele contabile în baza contabilității de casă și/sau contabilității de angajamente.

(4) Contabilitatea activelor pe termen lung se ține pe fiecare obiect de evidență, în expresie cantitativă și valorică.

(5) Contabilitatea stocurilor se ține în expresie cantitativă și valorică sau numai în expresie valorică, în conformitate cu standardele de contabilitate.

(6) Înregistrarea inițială în contabilitate a elementelor de activ se face la valoarea de intrare.

(7) Creanțele și datoriile pe termen scurt se înregistrează în contabilitate la valoarea nominală, iar creanțele și datoriile pe termen lung - la valoarea scontată, în conformitate cu cerințele standardelor de contabilitate. Contabilitatea creanțelor și datoriilor se ține pe categorii, clienți, furnizori, alți debitori și creditori.

(8) Valoarea acțiunilor sau a altor titluri de valoare, emise și subscrise, se reflectă distinct în contabilitate.

(9) Contabilitatea cheltuielilor se ține pe feluri de cheltuieli, potrivit naturii sau destinației acestora.

(10) Contabilitatea veniturilor se ține pe feluri de venituri, potrivit naturii sau sursei de proveniență a acestora.

(11) Contabilitatea veniturilor și cheltuielilor bugetului public național se ține de instituțiile publice conform planului de conturi contabile și clasificăției bugetare a bugetului aprobat.

(12) Contabilitatea instituțiilor publice asigură înregistrarea plăților de casă și a cheltuielilor efective conform clasificăției bugetare a bugetului aprobat.

(13) Pentru finanțarea cheltuielilor, în limita devizelor de cheltuieli, instituțiile publice au obligația de a organiza și a ține evidența angajamentelor în conformitate cu normele metodologice elaborate și aprobate de Ministerul Finanțelor.

(14) În contabilitate, profitul sau pierderea se determină cu total cumulativ de la începutul perioadei de gestiune. Închiderea conturilor de venituri și cheltuieli se efectuează, de regulă, la finele perioadei de gestiune.

(15) Repartizarea profitului se înregistrează în contabilitate pe destinații, conform deciziei adunării generale a proprietarilor (asociaților, participanților, acționarilor) privind repartizarea profitului anual, după aprobarea rapoartelor financiare anuale.

(16) Pierderea contabilă reportată conform statutului entității se acoperă din profitul net al perioadelor de gestiune curentă și precedentă, din rezerve și din capitalul social, din contribuțiile suplimentare ale proprietarilor (asociaților, participanților, acționarilor) potrivit hotărârii adunării generale a acestora, iar în întreprinderile de stat și municipale - de organele centrale de specialitate ale administrației publice, de autoritățile administrației publice locale.

(17) La instituțiile publice, rezultatul executării bugetare se stabilește anual prin închiderea conturilor de cheltuieli și a conturilor de surse din care au fost efectuate.

(18) Provizioanele pentru riscuri și cheltuieli nu pot fi utilizate pentru ajustarea valorii elementelor de activ.

Articolul 18. Ciclul contabil

Ciclul contabil al entității cuprinde:

- a) întocmirea documentelor primare și centralizatoare;
- b) evaluarea și recunoașterea elementelor contabile;
- c) reflectarea informațiilor în conturile contabile;
- d) întocmirea registrelor contabile;
- e) inventarierea elementelor contabile;
- f) întocmirea bilanței de verificare, a Cărții mari și a rapoartelor financiare.

Articolul 19. Documente primare

(1) Faptele economice se contabilizează în baza documentelor primare și centralizatoare.

(2) Documentele primare se întocmesc în timpul efectuării operațiunii, iar dacă aceasta este imposibil - nemijlocit după efectuarea operațiunii sau după producerea evenimentului.

(3) Entitatea utilizează formulare tipizate de documente primare, aprobate de Ministerul Finanțelor. În lipsa formularelor tipizate sau dacă acestea nu satisfac necesitățile entității, entitatea elaborează și utilizează formulare de documente, aprobate de conducerea ei, cu respectarea cerințelor alin.(6).

(4) Documentele primare întocmite pe suport de hârtie sau în formă electronică au aceeași putere juridică.

(5) În cazul întocmirii documentului primar în formă electronică, entitatea, la solicitarea utilizatorului, este obligată să imprime copia documentului pe suport de hârtie din cont propriu.

(6) Documentele primare întocmite vor conține următoarele elemente obligatorii:

- a) denumirea și numărul documentului;
- b) data întocmirii documentului;
- c) denumirea, adresa, IDNO (codul fiscal) al entității în numele căreia este întocmit documentul;
- d) denumirea, adresa, IDNO (codul fiscal) al destinatarului documentului, iar pentru persoanele fizice - codul personal;
- e) conținutul faptelor economice;
- f) etaloanele cantitative și valorice în care sînt exprimate faptele economice;
- g) funcția, numele, prenumele și semnătura, inclusiv digitală, a persoanelor responsabile de efectuarea și înregistrarea faptelor economice.

(7) La întocmirea documentelor primare, pentru persoanele neînregistrate ca subiecți ai activității de întreprinzător, respectarea prevederilor alin.(6) lit.d) nu este obligatorie.

(8) În documentele primare întocmite pentru necesitățile interne ale entității, respectarea prevederilor alin.(6) lit.c) și d) nu este obligatorie.

(9) Documentele primare primite de entitate într-o limbă străină, alta decît cea engleză și rusă, vor fi traduse în limba de stat, cu expunerea tranzacției respective.

(10) În funcție de natura faptelor economice și a tehnologiei de prelucrare a informației, persoanele prevăzute la art.13 pot include în documentele primare elemente suplimentare.

(11) Persoanele care întocmesc și/sau semnează documentele primare răspund în conformitate cu art.44.

(12) Documentele de casă, bancare și de decontare, datoriile financiare, comerciale și calculate pot fi semnate unipersonal de conducătorul entității ori de două persoane cu drept de semnătură: prima semnătură aparține conducătorului sau altei persoane împuternicite, a doua - contabilului-șef sau altei persoane împuternicite. Semnăturile pe documentele menționate, după caz, se confirmă prin aplicarea ștampilei entității respective. În lipsa funcției de contabil-șef, ambele

semnături pe documentele menționate se aplică de conducătorul entității respective sau de alte persoane împuternicite.

(13) Corectări în documentele primare care justifică operațiunile de casă, bancare, de livrare și achiziție a bunurilor economice și a serviciilor nu se admit.

(14) Contabilului-șef (șefului serviciului contabil) i se interzice să primească spre executare documente privind faptele economice ce contravin actelor legislative și altor acte normative, informând despre aceasta în scris conducătorul entității. Astfel de documente se primesc spre executare numai cu indicațiile suplimentare în scris ale conducătorului entității căruia, ulterior, îi revine răspunderea pentru aceasta.

Articolul 20. Documente primare cu regim special

(1) Formularele tipizate cu regim special se utilizează în cazurile:

- a) înstrăinării activelor cu transmiterea dreptului de proprietate;
- b) prestării serviciilor;
- c) transportării activelor în cadrul entității dezintegrate din punct de vedere teritorial;
- d) achiziționării activelor de la furnizori - cetățeni;
- e) transmiterii activelor în leasing, arendă, locațiune.

(2) Modul de editare, eliberare, procurare, păstrare, evidență și utilizare a formularelor tipizate cu regim special se stabilește de Guvern.

(3) Entitatea care desfășoară activitate de întreprinzător și dispune de un sistem de imprimare automatizat imprimă formulare tipizate cu regim special de sine stătător, cu acordul Ministerului Finanțelor, conform cerințelor prevăzute de Guvern.

(4) Pentru operațiunile de export-import al activelor și serviciilor, drept documente primare pot fi utilizate documentele aplicate în practica internațională sau cele prevăzute de contract.

(5) Bonurile mașinilor de casă și control cu memorie fiscală sînt recunoscute drept documente primare ce confirmă procurarea activelor și prestarea serviciilor, cu condiția respectării cerințelor prevăzute la art.19 alin.(6).

(6) Emiterea mai multor documente primare pentru unele și aceleași operațiuni se interzice.

Articolul 21. Evaluarea și recunoașterea elementelor contabile

Evaluarea și recunoașterea elementelor contabile se efectuează în conformitate cu prevederile S.I.R.F. și ale actelor normative prevăzute la art.11.

Articolul 22. Conturi contabile

(1) Entitatea care aplică sistemul contabil în partidă dublă este obligată să țină evidența activelor, capitalului propriu, datoriilor, consumurilor, cheltuielilor și veniturilor în baza conturilor contabile.

(2) Nomenclatorul grupelor de conturi contabile și metodologia privind utilizarea acestora sînt stabilite în Planul general de conturi contabile, care se elaborează și se aprobă de Ministerul Finanțelor.

(3) Entitățile, cu excepția instituțiilor publice, în baza Planului general de conturi contabile, elaborează planul de conturi de lucru, totodată entitatea care aplică S.I.R.F. poate să elaboreze planul de conturi propriu, ce corespunde cerințelor S.I.R.F.

(4) Planul de conturi utilizat de instituțiile publice se elaborează și se aprobă de Ministerul Finanțelor.

Articolul 23. Registre contabile

(1) Datele din documentele primare și centralizatoare se înregistrează, se acumulează și se prelucrează în registrele contabile.

(2) Nomenclatorul și structura registrelor contabile se stabilesc de către fiecare entitate de sine stătător, pornind de la necesitățile informaționale proprii, ținîndu-se cont de normele metodologice și cerințele prevăzute la alin.(4).

(3) Ministerul Finanțelor stabilește registre contabile obligatorii pentru unele categorii de entități, cu excepția entităților care aplică S.I.R.F.

(4) Registrul contabil va conține următoarele elemente obligatorii:

- a) denumirea registrului;
- b) denumirea entității care a întocmit registrul;
- c) data începerii și finisării ținerii registrului și/sau perioada pentru care se întocmește acesta;
- d) data efectuării faptelor economice, grupate în ordine cronologică și/sau sistemică;
- e) etaloanele de evidență a faptelor economice;
- f) funcția, numele, prenumele și semnăturile persoanelor responsabile de întocmirea registrului.

(5) Registrele contabile se întocmesc pe suport de hârtie sau în formă electronică. Dacă registrul contabil este întocmit în formă electronică, entitatea, la solicitarea organelor autorizate, este obligată să imprime pe cont propriu copia acestuia pe suport de hârtie.

(6) Registrele contabile obligatorii sînt Cartea mare, balanța de verificare sau alte registre centralizatoare, care servesc drept bază pentru întocmirea rapoartelor financiare.

Articolul 24. Inventarierea patrimoniului

(1) Entitatea are obligația să efectueze inventarierea generală a elementelor de activ și pasiv, cel puțin o dată pe an pe parcursul desfășurării activității sale, în cazul reorganizării sau încetării activității, precum și în cazurile prevăzute de Regulamentul privind inventarierea, aprobat de Ministerul Finanțelor și Ministerul Justiției.

(2) Modul și regulile de efectuare a inventarierii se elaborează și se aprobă de Ministerul Finanțelor.

(3) Regulile specifice de efectuare a inventarierii în ramurile respective se elaborează de organele centrale de specialitate ale administrației publice și de autoritățile administrației publice locale, precum și de alte organe autorizate și se aprobă de Ministerul Finanțelor.

Capitolul IV

CONTABILITATEA ÎN TREZORERIA DE STAT ȘI ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE

Articolul 25. Contabilitatea în Trezoreria de Stat

(1) Contabilitatea în Trezoreria de Stat se organizează în baza contabilității de casă și asigură înregistrarea operațiunilor de încasări și plăți în conturile de venituri și cheltuieli, deschise pe bugete și pe executori de buget conform clasificăției bugetare, precum și planului de conturi contabile.

(2) În contabilitatea Trezoreriei de Stat, executorilor de buget li se deschid conturi distincte pentru evidența alocațiilor aprobate și repartizate, precum și a cheltuielilor efectuate din:

- a) bugetul de stat;
- b) bugetele unităților administrativ-teritoriale;
- c) bugetul asigurărilor sociale de stat;
- d) fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

(3) Contabilitatea Trezoreriei de Stat furnizează informații cu privire la derularea executării bugetare, aprobate anual prin lege pentru fiecare buget, precum și în limita disponibilităților aflate în conturi.

(4) În contabilitatea Trezoreriei de Stat se reflectă, în conturi distincte, împrumuturile de stat interne și externe primite pentru finanțarea deficitelor bugetare, pentru alte acțiuni prevăzute de lege, precum și pentru plasamentele financiare efectuate din contul curent general al Trezoreriei de Stat.

(5) Contabilitatea în Trezoreria de Stat se organizează în cadrul Trezoreriei Centrale și al trezoreriilor teritoriale și cuprinde operațiunile privind executarea de casă a mijloacelor bugetului public național.

(6) Organizarea și ținerea contabilității în Trezoreria de Stat se efectuează potrivit normelor aprobate de Ministerul Finanțelor.

Articolul 26. Contabilitatea executării bugetului asigurărilor sociale de stat și a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală

(1) Contabilitatea executării bugetului asigurărilor sociale de stat și a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală se organizează și se ține de către Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină și, respectiv, de către unitățile subordonate lor, potrivit normelor aprobate de Ministerul Finanțelor, și asigură înregistrarea operațiunilor privind veniturile și cheltuielile efectuate la executarea bugetului asigurărilor sociale de stat și a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, precum și privind datoriile achitate pînă la 31 decembrie, evidența transferurilor de la bugetul de stat, stabilirea rezultatului executării bugetului asigurărilor sociale de stat și a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală prin închiderea conturilor de venituri și cheltuieli.

(2) Instituțiile publice finanțate de la bugetul asigurărilor sociale de stat și de la fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, ai căror conducători au calitatea de executor de buget, organizează și țin contabilitatea potrivit bugetului aprobat.

Articolul 27. Contabilitatea în instituțiile publice

(1) Obiectul principal al contabilității instituțiilor publice îl constituie patrimoniul statului și al unităților administrativ-teritoriale, inclusiv domeniul public.

(2) Evidența, în unități cantitative sau valorice, după caz, a fondului funciar, a fondului forestier, a rezervelor de substanțe minerale utile, a celorlalte resurse naturale ale solului și subsolului se ține de unitățile care administrează, exploatează și folosesc bunurile respective.

(3) La finalizarea perioadei de gestiune, executarea bugetară se efectuează potrivit normelor metodologice aprobate de Ministerul Finanțelor, după cum urmează:

a) încheierea executării bugetului de stat - de către unitățile teritoriale și centrală ale Trezoreriei de Stat;

b) încheierea executării bugetelor unităților administrativ-teritoriale - de către executorii de buget ai bugetelor unităților administrativ-teritoriale;

c) încheierea executării bugetului asigurărilor sociale de stat și a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală - de către unitățile Casei Naționale de Asigurări Sociale, respectiv ale Companiei Naționale de Asigurări în Medicină.

(4) Ministerul Finanțelor întocmește trimestrial și anual raportul consolidat al instituțiilor publice și al Trezoreriei de Stat, potrivit structurii stabilite de acesta, care se aprobă în conformitate cu legislația.

(5) Organele centrale de specialitate ale administrației publice și autoritățile administrației publice locale, instituțiile publice autonome, instituțiile din subordinea acestora, ai căror conducători au calitatea de executor de buget, organizează și țin contabilitatea veniturilor, precum și a angajamentelor și plăților efectuate, potrivit bugetului aprobat.

Articolul 28. Prezentarea raportului executării bugetului public național

Raportul anual de executare a bugetului public național se prezintă anual de către Ministerul Finanțelor, spre examinare și aprobare, Guvernului. După aprobarea raportului, Guvernul îl prezintă Parlamentului.

Capitolul V **RAPOARTE FINANCIARE**

Articolul 29. Prevederi generale

(1) Entitățile de interes public întocmesc și prezintă rapoarte financiare semianuale și anuale.

(2) Entitățile, cu excepția instituțiilor publice și a entităților menționate la alin.(1), întocmesc și prezintă rapoarte financiare anuale.

(3) Rapoartele financiare semianuale cuprind:

a) bilanțul contabil condensat;

- b) raportul de profit și pierdere condensat;
- c) raportul privind fluxul mijloacelor bănești condensat;
- d) raportul privind fluxul capitalului propriu condensat;
- e) notele explicative selectate.

(4) Rapoartele financiare anuale cuprind:

- a) bilanțul contabil;
- b) raportul de profit și pierdere;
- c) raportul privind fluxul mijloacelor bănești;
- d) raportul privind fluxul capitalului propriu;
- e) notele explicative, inclusiv anexele la rapoartele financiare.

(5) Suplimentar la rapoartele financiare, entitatea va prezenta anual raportul conducerii și raportul auditorului, în cazul în care auditul este obligatoriu.

(6) Rapoartele financiare se întocmesc în conformitate cu prevederile prezentei legi, ale standardelor de contabilitate și vor oferi imaginea reală și fidelă a elementelor contabile ale entității.

(7) Dacă, în cazuri excepționale, aplicarea unei prevederi a prezentei legi, a standardelor de contabilitate contrazice prevederilor alin.(6), se va recurge la derogare de la prevederea în cauză pentru a se oferi imaginea reală și fidelă în sensul alin.(6). Orice derogare, motivele și efectele acesteia asupra situației patrimoniale și financiare ale entității vor fi prezentate în nota explicativă la raportul financiar anual.

(8) Rapoartele financiare includ indicatorii activității tuturor filialelor, reprezentanțelor și subdiviziunilor interioare ale entității, indiferent de locul amplasării acestora.

(9) Rapoartele financiare se întocmesc cu utilizarea datelor inventarierii pentru autentificarea existenței și stării activelor și datoriilor.

(10) Rapoartele financiare reflectă valoarea elementelor aferente perioadelor de gestiune curentă și precedentă. Dacă această valoare nu este comparabilă, datele perioadei precedente vor fi ajustate. Absența comparabilității și orice ajustare vor fi prezentate în notele explicative.

Articolul 30. Note explicative

(1) Pe lângă cerințele specifice prevăzute de standardele de contabilitate, notele explicative cuprind și următoarele date:

a) denumirea și adresa juridică a entității în care însăși entitatea raportoare sau o persoană care acționează în nume propriu, dar din partea entității, deține cel puțin 20% din capitalul statutar, din părțile sociale deținute sau din acțiunile subscrise, din rezervele și profitul (pierderea) pentru ultima perioadă de gestiune;

b) denumirea, adresa sediului sau adresa juridică și forma juridică de organizare a fiecărei entități cu răspundere nelimitată al cărei membru este entitatea raportoare cu răspundere limitată;

c) sumele datoriilor cu termenul de prescripție expirat;

d) valoarea activelor gajate pentru acoperirea datoriilor bilanțiere și extrabilanțiere;

e) numărul scriptic mediu al salariaților pe parcursul perioadei de gestiune divizați pe categorii, mărimea salariilor, contribuțiilor în fondurile de pensii, contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală;

f) suma retribuțiilor acordate pe parcursul perioadei de gestiune membrilor organelor administrative, de conducere și de supraveghere și alte angajamente apărute sau asumate în legătură cu pensiile membrilor actuali sau ale foștilor membri ai acestor organe, pe categorii;

g) suma avansurilor și creditelor acordate membrilor organelor specificate la lit.f), cu indicarea ratelor dobânzii, condițiilor principale de acordare a acestora, sumelor rambursate, precum și a angajamentelor asumate în numele lor sub garanții de orice fel.

(2) Dacă aplicarea prevederilor prezentei legi, ale standardelor de contabilitate nu este suficientă pentru a oferi imaginea reală și fidelă a elementelor contabile ale entității, nota explicativă va conține informații suplimentare.

Articolul 31. Raportul conducerii

(1) Raportul conducerii se prezintă de către entitatea care întocmește rapoarte financiare proprii și consolidate și va include:

- a) prezentarea reală a dezvoltării și performanțelor activității entității și grupului de entități;
- b) descrierea principalelor riscuri și incertitudini cu care se confruntă entitatea și grupul de entități;
- c) informații privind mediul înconjurător și oportunitățile profesionale ale angajaților;
- d) orice eveniment important care a avut loc de la finele perioadei de gestiune pînă la prezentarea raportului financiar;
- e) perspectivele de dezvoltare a entității și a grupului de entități;
- f) activitățile entității și ale grupului de entități în sfera cercetării și dezvoltării;
- g) informații privind răscumpărarea părților sociale și a acțiunilor proprii;
- h) informații privind existența filialelor entității.

(2) Raportul conducerii entității de interes public va cuprinde un capitol privind guvernarea corporatistă, care va fi inclus ca un document în raportul conducerii, și va conține informație despre:

- a) codul de guvernare corporatistă aplicat de entitate, cu referință la sursa și locul publicării;
- b) gradul cu care entitatea se conformează sau nu prevederilor din codul de guvernare corporatistă stipulat la lit.a);
- c) sistemele de control intern și gestiune a riscurilor entității și ale grupului de entități;
- d) împuternicirile și drepturile organelor de conducere și ale proprietarilor (asociaților, participanților, acționarilor) entității, precum și despre modul de exercitare a acestor împuterniciri și drepturi;
- e) componența, modul de funcționare și structura organelor de conducere ale entității.

Articolul 32. Perioada de gestiune

(1) Perioada de gestiune pentru toate entitățile care întocmesc și prezintă rapoarte financiare este anul calendaristic, care cuprinde perioada de la 1 ianuarie pînă la 31 decembrie, cu excepția cazurilor de reorganizare și lichidare a entității și a entităților ale căror entități-mamă aplică altă perioadă de raportare financiară.

(2) Pentru unele categorii de entități, Ministerul Finanțelor, în funcție de particularitățile activității acestora, poate stabili o perioadă de gestiune care nu coincide cu anul calendaristic.

(3) Prima perioadă de gestiune se consideră perioada de la data înregistrării de stat a entității pînă la 31 decembrie al aceluiași an calendaristic. În cazul în care înregistrarea de stat a entității are loc după 1 octombrie, prima perioadă de gestiune se consideră, de regulă, perioada de la data înregistrării de stat pînă la 31 decembrie al anului calendaristic ce urmează după anul înregistrării de stat.

(4) Data întocmirii rapoartelor financiare este ultima zi calendaristică a perioadei de gestiune, cu excepția cazurilor de reorganizare și lichidare a entității.

Articolul 33. Rapoarte financiare pentru diferite tipuri de entități

(1) Rapoartele financiare se întocmesc și se prezintă de entitățile care aplică sistemul simplificat sau complet în partidă dublă.

(2) Rapoartele financiare ale entității care aplică sistemul contabil complet în partidă dublă, cu excepția instituțiilor publice, cuprind formele prevăzute la art.29 alin.(3)-(5).

(3) Rapoartele financiare ale entității care aplică sistemul contabil simplificat în partidă dublă cuprind bilanțul contabil, raportul de profit și pierdere și notele explicative.

(4) Rapoartele financiare ale instituțiilor publice cuprind formele stabilite de Ministerul Finanțelor.

(5) Structura rapoartelor financiare, modul de evaluare și de recunoaștere a elementelor acestora se stabilesc în standardele de contabilitate.

Articolul 34. Cerințe de raportare în cazul reorganizării entității

(1) Ultima perioadă de gestiune pentru entitatea reorganizată, cu excepția cazurilor de reorganizare prin absorbție, este perioada de la 1 ianuarie al anului în care a fost efectuată înregistrarea de stat a entităților nou-apărute pînă la data acestei înregistrări. La reorganizarea entității prin absorbție, ultima perioadă de gestiune pentru entitatea care se alipește (absorbită) la altă entitate (absorbantă) este perioada de la 1 ianuarie al anului în care în Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor se efectuează înscrierea privind încetarea activității entității absorbite pînă la efectuarea acestei înscrieri.

(2) Entitatea reorganizată întocmește ultimul raport financiar la data care precede data înregistrării de stat a entităților nou-apărute (la data efectuării în Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor a înscrierii despre încetarea activității entității absorbite).

(3) Ultimul raport financiar va include datele despre faptele economice care au avut loc în perioada de la data aprobării bilanțului de repartitie pînă la data înregistrării de stat a entităților nou-apărute (data efectuării în Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor a înscrierii despre încetarea activității entității absorbite).

(4) Prima perioadă de gestiune pentru entitățile nou-apărute ca rezultat al reorganizării este perioada de la data înregistrării de stat a acestora pînă la 31 decembrie.

(5) Entitățile nou-apărute în urma reorganizării vor întocmi primul raport financiar la data înregistrării de stat a acestora.

(6) Primul raport financiar se întocmește în baza bilanțului de repartitie și a datelor despre faptele economice care au avut loc în perioada de la data aprobării bilanțului de repartitie pînă la data înregistrării de stat a entităților nou-apărute în urma reorganizării (data efectuării în Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor a înscrierii despre încetarea activității entității absorbite).

Articolul 35. Cerințe de raportare în cazul lichidării entității

(1) Perioada de gestiune pentru entitatea lichidată, cu excepția instituțiilor publice, este perioada de la 1 ianuarie al anului în care în Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor a fost efectuată înscrierea despre lichidare pînă la data efectuării acestei înscrieri.

(2) Ultimul raport financiar al entității lichidate, cu excepția instituțiilor publice, se întocmește de comisia de lichidare (lichidator) sau de persoana numită de instanța de judecată în cazul în care entitatea se lichidează din cauza recunoașterii insolvabilității acesteia.

(3) Ultimul raport financiar al entității lichidate, cu excepția instituțiilor publice, se întocmește la data care precedă data efectuării în Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor a înscrierii despre lichidarea entității.

(4) Ultimul raport financiar al entității lichidate, cu excepția instituțiilor publice, se întocmește în baza bilanțului de lichidare aprobat și a datelor despre faptele economice care au avut loc în perioada de la data aprobării bilanțului de lichidare pînă la data efectuării în Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor a înscrierii despre lichidarea entității.

(5) Ultimul raport financiar al instituției publice lichidate se întocmește de către comisia de lichidare instituită în baza deciziei organului central de specialitate al administrației publice, a autorității administrației publice locale. Instituțiile publice lichidate întocmesc raportul financiar la data lichidării (în volumul raportului financiar anual) și îl prezintă organelor centrale de specialitate ale administrației publice, autorităților administrației publice locale.

(6) Activele și pasivele bilanțului contabil al instituției publice și întreprinderii de stat se transmit succesorului în conformitate cu decizia organului central de specialitate al administrației publice, a autorității administrației publice locale.

Articolul 36. Semnarea rapoartelor financiare

(1) Rapoartele financiare vor fi semnate pînă la momentul prezentării lor utilizatorilor de către persoanele ce reprezintă conducerea entității, care pot fi:

- a) proprietar - în cazul întreprinzătorilor individuali;
- b) parteneri - în cazul unui parteneriat;

c) membri ai organului executiv sau, ca alternativă, președintele consiliului executiv, în numele consiliului executiv, și președintele consiliului de supraveghere, în numele consiliului de supraveghere - la întreprinderile cu răspundere limitată și în organizațiile necomerciale;

d) director al filialei - în cazul unei companii străine;

e) directorul executiv și membrii consiliului - în cazul altor entități nespecificate la lit.a)-d);

f) conducătorul și contabilul-șef (șeful serviciului contabil) - în cazul instituției publice.

(2) Dacă persoanele menționate la alin.(1):

a) nu sînt capabile să semneze rapoartele financiare, la acestea se anexează o explicație a persoanelor care semnează rapoartele respective;

b) refuză să semneze rapoartele financiare, la acestea se anexează o obiecție scrisă și semnată, cu indicarea motivului de refuz.

Articolul 37. Rapoarte financiare consolidate

(1) Entitatea-mamă, suplimentar la rapoartele financiare proprii, întocmește raportul financiar consolidat în conformitate cu standardele de contabilitate.

(2) Raportul financiar consolidat cuprinde bilanțul contabil consolidat, raportul consolidat de profit și pierdere, raportul consolidat privind fluxul mijloacelor bănești, raportul consolidat privind fluxul capitalului propriu, anexele la raportul financiar consolidat și nota explicativă.

(3) Suplimentar la raportul financiar consolidat, entitatea va prezenta raportul consolidat al conducerii și raportul auditorului, dacă raportul financiar consolidat a fost supus auditului.

(4) Rapoartele financiare consolidate se întocmesc, se semnează, se prezintă și se publică în același mod ca și rapoartele financiare proprii ale entităților-mame.

(5) Rapoartele financiare consolidate ale instituțiilor publice se întocmesc, se semnează de către organele centrale de specialitate ale administrației publice, autoritățile administrației publice locale și se prezintă Ministerului Finanțelor.

Articolul 38. Prezentarea raportului financiar

(1) Entitățile prezintă rapoartele financiare proprietarilor (asociațiilor, participanților, acționarilor) și Serviciului informațional al rapoartelor financiare, cu excepția instituțiilor publice care prezintă rapoartele financiare în conformitate cu alin.(6) și (7).

(2) Rapoartele financiare se prezintă și altor autorități publice, instituții financiare și utilizatori interesați, în baza acordului cu entitatea.

(3) Entitățile care aplică sistemul contabil simplificat sau complet în partidă dublă, cu excepția entităților de interes public și a instituțiilor publice, sînt obligate să prezinte:

a) rapoarte financiare anuale proprii și consolidate în termen de 90 de zile următoare anului de gestiune;

b) rapoartele proprii ale entității-mamă și raportul consolidat ce reprezintă un raport integral la una și aceeași dată.

(4) Entitățile de interes public sînt obligate să prezinte:

a) rapoarte financiare semianuale proprii pentru primul semestru în termen de 30 de zile următoare semestrului de gestiune;

b) rapoarte financiare anuale proprii și consolidate în termen de 120 de zile următoare anului de gestiune;

c) rapoartele proprii ale entității-mamă și raportul consolidat ce reprezintă un raport integral la una și aceeași dată.

(5) Termenul concret de prezentare a raportului financiar pentru fiecare entitate se stabilește de Serviciul informațional al rapoartelor financiare.

(6) Instituțiile publice și celelalte entități ai căror conducători au calitatea de executori de buget depun un exemplar al raportului financiar trimestrial și anual la organele centrale de specialitate ale administrației publice, la autoritățile administrației publice locale, în termenele stabilite de acestea.

(7) Organele centrale de specialitate ale administrației publice, autoritățile administrației publice locale și instituțiile publice autonome ai căror conducători au calitatea de executori de buget depun la Ministerul Finanțelor un exemplar al raportului financiar trimestrial și anual potrivit normelor aprobate și în termenele stabilite de acesta.

(8) Rapoartele financiare se prezintă pe suport de hârtie sau în formă electronică (pe suport magnetic sau prin rețeaua Internet).

(9) Data prezentării rapoartelor financiare se consideră data expedierii acestora prin poșta electronică sau data transmiterii efective Serviciului informațional al rapoartelor financiare și altor organe autorizate în conformitate cu art.11.

Articolul 39. Răspunderea pentru întocmirea și prezentarea rapoartelor financiare și anuale

Persoanele specificate la art.36 răspund pentru întocmirea și prezentarea rapoartelor financiare și a celor anuale la Serviciul informațional al rapoartelor financiare în conformitate cu art.44.

Articolul 40. Auditul rapoartelor financiare

(1) Rapoartele financiare ale entităților supuse auditului obligatoriu vor fi plasate în rețeaua Internet pe pagina oficială a entității și a organului căruia i se prezintă rapoartele financiare și vor fi puse la dispoziția utilizatorilor.

(2) Auditul rapoartelor financiare se efectuează în conformitate cu Legea privind activitatea de audit.

Articolul 41. Sistemul de control intern și auditul intern

(1) Entitatea este obligată să organizeze un sistem de control intern. Răspunderea pentru organizarea și aplicarea controlului intern o poartă persoanele specificate la art.13 alin.(1).

(2) Auditul intern este obligatoriu pentru instituțiile financiare și poate fi efectuat de auditorii interni sau externi independenți.

(3) Entitatea pentru care auditul intern nu este obligatoriu poate crea o structură de audit intern sau antrena în acest scop auditori independenți.

Articolul 42. Corectarea erorilor contabile

(1) Corectări nestipulate în documentele primare și în registrele contabile nu se admit.

(2) Corectarea înregistrărilor contabile eronate se confirmă prin notă contabilă, cu condiția respectării cerințelor prevăzute la art.19 alin.(6).

(3) În cazul corectării erorilor care generează pierderi contabile reportate, acestea vor fi acoperite pînă la efectuarea oricărei repartizări de profit. În notele explicative la rapoartele financiare vor fi prezentate informații suplimentare cu privire la erorile constatate.

(4) Data corectării erorilor contabile se consideră data întocmirii notei contabile.

(5) Data comiterii erorii contabile se consideră data întocmirii documentului primar la care se face referire în nota contabilă.

(6) Erorile constatate după aprobarea și prezentarea rapoartelor financiare se corectează în conformitate cu standardele de contabilitate.

Articolul 43. Păstrarea documentelor primare, registrelor contabile și rapoartelor financiare

(1) Entitatea este obligată să păstreze pe suport de hârtie sau în formă electronică documentele contabile care includ: documentele primare, registrele contabile, rapoartele financiare și alte documente aferente organizării și ținerii contabilității (denumite în cele ce urmează *documente contabile*).

(2) Documentele contabile vor fi sistematizate și păstrate în termenele și conform regulilor prevăzute de Organul de Stat pentru Supravegherea și Administrarea Fondului Arhivistic al Republicii Moldova.

(3) Răspunderea pentru organizarea păstrării și integritatea documentelor contabile o poartă conducătorul entității. În cazul destituirii conducătorului entității sau a persoanei responsabile de

păstrarea documentelor contabile, aceste documente se transmit persoanei nou-numite. Transmiterea se efectuează prin întocmirea unui proces-verbal de predare-primire, în prezența comisiei, cu indicarea, în compartimentele respective ale acestuia, a categoriilor concrete și a termenelor de păstrare a documentelor, precum și a documentelor care lipsesc.

(4) La păstrarea documentelor contabile, entitățile sînt obligate să asigure protejarea acestora de corectări.

(5) Documentele contabile pot fi ridicate (sechestrate) de către organele autorizate. Conducătorul entității sau persoana autorizată de acesta sînt obligați, în prezența reprezentanților organelor care ridică (sechestrează) documentele, să facă copii de pe acestea, cu indicarea temeiului și datei ridicării (sechestrării). Copiile respective se certifică prin semnăturile persoanelor care au ridicat (sechestrat) documentele. Pentru documentele ridicate (sechestrate) se întocmește un proces-verbal care se semnează de reprezentantul organului ce ridică (sechestrează) și de conducătorul entității respective sau de persoana autorizată de acesta.

(6) În cazul pierderii, sustragerii sau distrugerii documentelor contabile, conducătorul entității este obligat să le restabilească în termen de pînă la 3 luni, începînd cu data constatării faptului respectiv.

Articolul 44. Răspunderea pentru încălcarea prezentei legi

Persoanele vinovate de încălcarea prezentei legi, care se eschivează de la ținerea contabilității, aplică incorect standardele de contabilitate, precum și cele care falsifică premeditat documentele primare, registrele contabile, rapoartele financiare și anuale, sînt trase la răspundere disciplinară, materială, administrativă sau penală, după caz, conform legislației.

Articolul 45. Acces la informațiile contabile

(1) Documentele contabile specificate la art.43 alin.(1) sînt considerate proprietate a entității.

(2) Entitatea prezintă documentele contabile la cererea organelor autorizate.

Capitolul VI DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 46.

(1) Guvernul, în termen de 6 luni:

a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

c) va iniția negocierile cu Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate privind acceptarea și implementarea S.I.R.F. în Republica Moldova;

d) va elabora și aproba Regulamentul Consiliului consultativ de pe lîngă Ministerul Finanțelor și componența nominală a acestuia;

e) va completa și modifica Regulamentul Biroului Național de Statistică.

Articolul 47.

(1) Entitatea care va aplica pentru prima dată S.I.R.F. se va călăuzi de prevederile S.I.R.F. 1 “Adoptarea pentru prima dată a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară”.

(2) Entitatea de interes public este obligată să aplice S.I.R.F. pentru întocmirea rapoartelor financiare începînd cu 1 ianuarie 2009.

(3) Ministerul Finanțelor, în termen de 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va elabora și aproba:

a) S.N.C.S.P. în conformitate cu S.I.C.S.P.;

b) S.N.C. în conformitate cu S.I.R.F.;

c) alte acte normative prevăzute la art.11 alin.(2) lit.a).

Articolul 48.

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2008.

(2) De la data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă:

Legea contabilității nr.426-XIII din 4 aprilie 1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.28, art.321; republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.87-90, art.398);

art.VI din Legea nr.757-XV din 21 decembrie 2001 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.17-19, art.58);

art.I din Legea nr.1276-XV din 25 iulie 2002 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.117-119, art.958).

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Chișinău, 27 aprilie 2007.

Nr.113-XVI.

&

Legile Republicii Moldova

113/27.04.2007 Legea contabilității // *Monitorul Oficial* 90-93/399, 29.06.2007